

Balkenende bestuurt natie vanuit Zeeland

De kop van dit redactioneel stond te lezen in het *NRC Handelsblad* van 30 juli 2002. Voor een randstedeling wekt die zin weinig vertrouwen op. Hoe is het mogelijk de natie vanuit Zeeland te besturen? Dat ligt toch heel ver weg, bij België? Maar ja, de eerste minister zal er wel een weekendhuisje hebben. De randstedeling wil het bericht verder lezen en wordt zich bewust van het ondenkbare. Verdomd! Da's waar ook, die Balkenende is geboren in Zeeland! Het is een Zeeuw!

Ik dacht al, wat een rare staccato manier van spreken. Net alsof hij elke zin afmeet en dan met een onmiskenbaar Zeeuws accent uit zijn mond laat vallen. Hoe kan dat nu goed aflopen? Een Zeeuws jongentje dat op Harry Potter lijkt en in het weekend sportief met helm op brmmmt op modderige wegen zoals in – hoe heet die film ook weer – *Wilde Mossels*? Het klamme zweet breekt de randstedeling uit.

De kop in het *NRC Handelsblad* krijgt een vileine trek door het gebruik van het woord natie in plaats van land. De letterlijke betekenis van dat woord is volgens onze Sluizenaar Van Dale: 'alle mensen die oorsprong, taal, zeden enz. gemeen hebben'.

Balkenende is kortom, volgens de kop, geen premier van alle Nederlanders maar alleen van de volksstam. Misschien zoek ik er te veel achter, maar het staat er wel. In ieder geval verwijst de kop naar de voortdurende strijd om de macht in de Republiek in de zeventiende eeuw tussen de regenten van Holland en Zeeland. Het duveltje is weer uit het doosje. Van alle kanten word ik als Zeeuw door Hollanders aangeschoten met vragen. Ze denken

dat Zeeland heel klein en overzichtelijk is en gaan er per definitie vanuit dat ik er iedereen ken. Ik moet ze teleurstellen. Nee hij is geen familie. Ik heb niet met hem in de klas gezeten en ook niet op dezelfde universiteit. Het is wennen, een Zeeuw als minister-president.

Balkenende is na I.D. Fransen van de Putte de tweede Zeeuw die het tot premier schopt. Fransen van de Putte was een Goesenaar die als suikercontractant

op Java in de jaren vijftig van de negentiende eeuw fortuin maakte. In 1863 trad hij als minister van koloniën in het tweede kabinet Thorbecke (1862-1866) aan. Na de val van dat kabinet was Fransen van de Putte iets meer dan honderd dagen - van 10 februari 1866 tot en met 30 mei 1866 - eerste minister in het naar hem genoemde kabinet. Het is alzo 136 jaar geleden dat een Zeeuw de hoogste post van het land bekleedt. Het was even geduld oefenen maar met Balkenende in Den Haag op het pluche zit de Zeeuwse lobby op rozen.

Het *Zeeuws Tijdschrift* reikt slechts bij hoge uitzondering een felicitatie uit. Die wordt nog minder vaak toegekend dan de Zeeuwse Prijs voor Kunsten en Wetenschappen. Toch is het weer

zover. Wij feliciteren de Kapellenaar J. P. Balkenende met zijn benoeming tot minister-president van het Nederland. Eindelijk klinkt de passende tongval in het Catshuis.

PAUL VAN DER VELDE

